

CSINTA SAMU 2018.11.06 23:25 Frissítve: 2018.11.06 23:26

Fények a**magasból –****Csinta Samu publicisztikája**

Kevesen hitték volna, hogy a Csíki-medencében mindenszentek napján bármi is képes lesz elhalványítani a temetők fényét. Pedig a közvélekedésben inkább halottak napjaként élő őszi emlékezés alkalmával furcsa látványt örökíthetett volna meg az idén egy esti légi felvétel. A Székelyföld szívében húzódó régió, illetve annak fővárosa, Csíkszereda ezúttal nemcsak apró léleklények millióinak látványát kínálta, hanem egy korábban sohasem látott, már-már fényszennyezésnek is beillő ragyogást is: a városi stadion esti világítását. Abban a fényzuhatagban játszotta története legviszhangosabb mérkőzését a Csíkszereda FK futballcsapata. A sokszoros bajnok és kupagyőztes Dinamo Bucuresti ellen a Román Kupában a legjobb nyolc közé jutásáért.

Senki sem örült a történetek ilyen egybeesésének. November elsején egészen másra szokás figyelni, hiszen a Róma által a szentek sorába emelt kanonizáltak napja ez, azoké, akiknek nincs külön ünnepük a naptárban. De közéjük sorolhatók azok a névtelen szentek is, akikről rajtunk kívül soha senki nem emlékezik meg: eleink, nagyszüleink, szüleink, akikről azt tartjuk – és ki vitatkozhatna velünk? –, hogy életük, az általuk ránk hagyott lelki örökség okán a szentek között lenne a helyük. A miénk pedig a sírjaik mellett az emlékezés, az együttlét jegyében.

A sors kiszámíthatatlansága, valamint a román szövetség empátiahiánya következtében támadt egyedülálló kihívás elől azonban a mégoly hithű katolikus csíki emberek sem hátráltak meg. Jóval több mint ezren voltak tanúi a város futballtörténelme legnagyobb fegyvertényének, hiszen – és ez ma már nemcsak a magyar kommunikációs tér alaphíre – a legszembetűnőbb krimit is felülmúló meccsen az FK legyőzte a Dinamót. És ebben az összefüggésben semmi jelentősége nincs annak, hogy a hajdani belügyi klub „privatizált” futballszakága a fennállása legmélyebb gödrében vergődik. Mint ahogy annak sem, hogy a harmadosztályú ellenfél lekezelésére való hajlamot egyetlen pillanatig sem tudták levetkőzni, márpedig, mint tudjuk, Isten nem ver bottal.

Vegyük inkább górcső alá a siker kiadás-bevétel egyenlegét. A legközvetlenebb költségvetést maga a mindenható tévéadók követelte esti világítás felépítése jelentette. Miután a hagyományosan nagy nézettségű Dinamo-meccset esti főműsoridőbe tervezték, a csíkiaknak két választásuk maradt: nem kis pénzért mobilvilágítást varázsolnak, vagy másik városba költöztetik a találkozót. Az előbbi változat mellett döntöttek, és milyen jól tették, mondjuk így

utólag. Persze aligha mondanánk mást akkor sem, ha a papírforma érvényesül, legfeljebb azok száma és hangja emelkedett volna jelentősen, akik hasonló beruházások esetén mindig találnak fontosabb fejlesztési prioritásokat. Így viszont, némi túlzással, öröknek mondható emlékekkel gazdagodott több mint ezer ember, azokról az imádkozó kisfiúkról nem is beszélve, akiknek a fotója immár bejárta a világot. Mondhatnánk, persze, hogy Csíksomlyó lábánál mindez egészen természetes, és talán csak azok számára érthetetlen, akik elvesztették vagy soha nem is érezték a kapcsolatot azzal a másik világgal.

Ezek a srácok azonban egy másik világról is üzennek. Arról, amelyet a Kárpát-medence magyarsága él meg egyre növekvő tudatossággal és intenzitással. Arról az utánpótlás-követési és nevelési rendszerről, amelyet a Puskás Akadémia égisze alatt működtetnek Topolyától Csíkszeredáig. Csak Erdélyben több mint négyezer gyermek jelent meg az évek során a rendszer nyilvántartásában, követésük, nevelésük gyümölcseit pedig ez idáig leginkább a romániai ifjúsági elitosztályban meghatározó szerepet játszó csíkszeredai csapatok élvezhették. Talán erős csúsztatásnak hat az állítás, miszerint a tudatos építkezés most felnőtt szinten is „eldurrant”, némi árnyalás után azonban talán nem is annyira meredek a kijelentés. A Dinamo elleni meccsen több- kevesebb időt a pályán töltő Bordás, Majzik, Mitra, Berde, Fabio, Veres, Csűrös, Bajkó, Györgyi, Nagy, Dzseballi, Eder, Magyarai, Solymosy összetételű keretből csak Bordás, Fabio, Veres, Nagy és Eder nem „gyanúsítható” azzal, hogy valamilyen módon köze lett volna a puskásos hálózathoz. A többiek vagy megjárták korábban az akadémia valamelyik szintjét, vagy a rendszer játékosmegfigyelőinek közreműködésével kerültek Csíkszeredába. Ketten közülük magyar állampolgárok, tizenhárman magyar állampolgárok is. Ez kicsit talán segít annak megértésében, miért mondta azt a három tizenegyes ártalmatlanításával a továbbjutásban oroszlánrészt vállaló Bordás kapus, hogy most értette meg igazán, mit jelent Magyarországot játszani. Holott itt „csupán” egy feljutásra gyúró harmadosztályú csapatról van szó, amelynek játékosai azon az estén elhitték, hogy képesek a csodára.

Csodáról persze más értelemben is értekezhetünk. Például abban, hogy száz év után is van egy, a többségi retorika által előszeretettel enklávézott magyar sziget Románia közepén – az „úgynevezett” Székelyföld –, amelynek lakói egyrészt megmaradtak, másrészt értelmes jövőt igyekeznek építeni maguknak. Jelentős részt anyaországi támogatással, ha már a fegyelmezett adófizetői státusuk ellenére csak jár, de ritkán jut nekik a romániai fejlesztési forrásokból. És ezek az emberek összegyűlnek nemcsak emlékművek, sírok mellett, évfordulók és egyházi ünnepek alkalmával, de öröndetes módon a sportpályák lelátóin is, ahol fiaik, lányaik, unokáik révén álmodják újra az álmaikat. Ezekért a lélek- és nemzetépítő együttléteket sokkal több egyszerű sportsikernél a Csíkszereda FK kivételes bravúrja, a Sepsik OSK mindennapos harca a román futball első osztályában való megkapaszkodásért, a csíkszeredai és gyergyói jégkorong megújulása, a Sepsik SIC immár évek óta tartó uralkodása a romániai női kosárlabdában.

És épp ezért érdemes időről időre újragondolni akár az utánpótlás-nevelő akadémiák

működtetését is. Mindenekelőtt a tehetséggondozás kontinuitása, illetve finalitása szempontjából. Tízezrekben mérhető azok száma, akik játékosként vagy szülőként részesei ennek a folyamatnak, az idő múltával pedig egyre többen lesznek, akik az ifjúsági korosztály határához közelítve a sportpályaválasztás kínzó kérdéseivel szembesülnek. Természetesen mindig megtérülő befektetés marad, ha sporthoz kötődő, azt értő és művelő fiatalok viszik tovább az örökséget, ennek ellenére bántóan nagy a rendszerhibából fakadó lemorzsolódás. Ezért kellene egyre kiemeltebb figyelemnek öveznie a szakemberképzést. Ami helyi kötődéseket erősíthet, a sajátos empátia és elkötelezettség nagyságrendekkel emelheti a helyi fiatalok arányát a felnőttcsapatokban, ezzel párhuzamosan pedig fokozatosan csökkenhet az edző és játékos iránti „importigény” is. Hogy egy pillanatra visszakanyarodjunk a már említett kiadás-bevétel egyenleghez.

Heteken belül jelenlegi államformája fennállásának százéves évfordulójához érkezik Románia. A többségnek ünnep, jóval kevesebbeknek inkább a csendes elvonulás pillanata, miután a többségi nemzet vezetői továbbra sem találják az országhatárok közé szorult kisebbséggel való méltányos párbeszéd hangját és eszközeit. November elseje az idén váratlanul újabb dimenziókat nyert. Változatlanul fellobbantak az emlékezés gyertyalángjai a temetőken, de váratlanul újabb fény is gyúlt. Remélhetőleg nem vakító, de elég erős ahhoz, hogy megvilágítson ösvényeket, utakat, amelyen tovább lehet lépni akár újabb száz esztendő felé.